

Gabet

Den ca. 400 m lange smalle indsejling fra Kattegat til Odense Fjord hedder Gabet. Tæt ved ligger landsbyen Midskov, hvor Midskov Lodseri blev startet i 1804. Lodsvæsenet byggede et lodshus i 1850 og to lodshuse i 1902 tæt ved indsejlingen. Derfor kom stedet til at hedde Lodshuse.

Lodserne boede her frem til 1970'erne, hvor de 3 lodser kunne bosætte sig i oplandet pga. skibsradios betydning for lodsning. Lodseriet blev slået sammen med Odense Kanals lodseri i Stige i 1983 og indgik i 2002 i Bælt- og Fjordlodseriet og efter 2006 i DanPilot, som råder over havnen, lodsstationen, 2 lodsbåde, 3 lodser og 3 bådmænd og betjener skibe, der skal ind til Odense Havn og Lindø, hvortil der er lodspligt for større skibe. Desuden lods i Kattegat og Storebælt fra Gabet. I dag hedder DanPilots lodsstation i Gabet Lodsstation Odense, da der lods til Odense.

Der fandtes et faldefærdigt lodshus i Midskov i 1901; det blev erstattet af to lodshuse, der ses på fotoet til venstre. Den ene lods fik tillige et avlshus. Det andet hus fik en lods, der blev flyttet fra Gersø midt i fjorden. Et tredje lodshus, opført i 1851, blev erhvervet i 1919. Endeligt blev opført et 10 m højt lodstårn. Lodserne fik desuden tildelt haver og 4 tdr. land markjord. Foto: Kerteminde Arkiv.

Her ses DanPilots to lodsbåde i Gabet. Foto: Lars H. Hansen

Se også beskrivelserne af Midskov, Odense og Stige.

Lodstakster, se Odense.

Øverst. Her trækker Svitzer og lodser DanPilot containerskibet Gudrun Mærsk ud fra Lindøværftet i 2005.

Nederst. Her ses størrelsesforholdet mellem et andet Mærsk containerskib, bygget på Lindøværftet, og en slæbebåd. Fotos: Lars H. Hansen

Type to enter text

Skibsreder Arnold Peter Møller grundlagde oprindelig værftet som Odense Staalskibsværft i Odense i 1918. Det blev senere flyttet til Munkebo. Lindøværftet, som det hed, beskæftigede i 2007 omkring 3.200 medarbejdere og var i 2005 Fyns største privatejede arbejdsplads. I 2006 leverede værftet verdens daværende største containerskib, Emma Mærsk, efterfulgt af syv søsterskibe. Skibsværftet lukkede i 2012. I dag er området ejet af Odense Havn og omdannet til en industripark med knap 100 virksomheder, som beskæftiger omkring 2200 medarbejdere.

Når en nybygning forlod Lindøværftet var der feststemning. Lodsstationen ved Gabet flagede, og det var et stort tilløbsstykke at se de store skibe passere Gabets udløb så tæt på land og se hele flokken af slæbebåde, der blev dirigeret af lodserne fra lodsstationen ved Gabet.

Vanddybden ved Enebærodde er stor, så få meter fra vandkanten er der 11 meter vand. Fotos: Lars H. Hansen

Når en nybygning forlod Lindøværftet, blev en lodsbåd fra Gabet benyttet som tenderbåd, dvs. et forsyningskib, der kan bringe forsyninger og personale ud til skibet.

Ved skibets siden får alle en fornemmelse af skibets dimensioner, når man ligger ved siden af et stort containerskib og skal op på skibet.

Det 252 lange og 44 meter brede finske tankskib Mastera lodes ud gennem det smalle udløb af lodser fra Gabet i Odense Fjord med assistance af slæbebåde fra Svitzer.

Ude på havet kan slæbebådene overlade skibet til skibets prøvesejlads, der forestås af lodser fra DanPilot. De er hyret af Lindøværftet og skal kontrollere skibet under prøvesejladsen i Vesterhavet sammen med folk fra Lindøværftet.

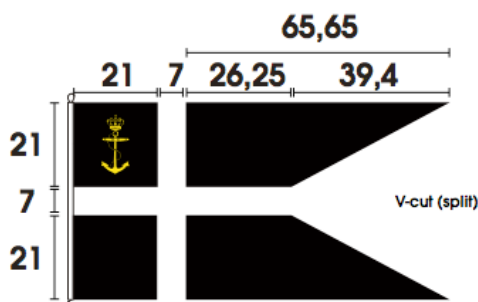
Fotos: Lars H. Hansen

På de fire billeder fås et indtryk af sejladsen fra værftet gennem fjordens smalle udløb ud til Kattegat assisteret af lodser og slæbebåde. På det ene foto ses, hvor tæt på skibet de mange tilskuere står langs strandkanten.

Nedenfor ses skibet og slæbebådene ude på Kattegat og lodshavnen. Fotos: Lars H. Hansen.

På lodsbroen i Gabet står lods Bjarne Rosenkvist foran lodsbåden Sirius, før han skal om bord på kongeskibet Dannebrog, der skal besøge Odense på et af kongeskibets sommertogter. Til højre ses Sirius, der i dagens anledning har et særligt stort splitflag. Denne udgave er Stats- og orlogsflaget med lodsvæsenets logo i guldtryk med krone og anker, der føres på sejlturene til og fra kongeskibet.

Nedenfor ses til venstre lodsbåden Sirius på bedding i Kerteminde, hvor den har fået den årlige bundmaling og monteret dæk, da disse af og til bliver rykket af, når lodsbåden støder mod skibssider i uroligt vejr. Til højre ses begroningen, før den blev afrenset. Begroning medfører, at båden får reduceret hastigheden og øger brændstofforbruget. Derfor forhindrer frisk bundmaling i det tidlige forår begroning i sommerperioden. Fotos: Lars H.Hansen

Her ophales Sirius på havnen i Søby på Ærø, hvor Søby Skibsværft skulle udskifte en tæret plade på boven. Foto: Lars H. Hansen

Her ses indgangsdøren og det kongelige lodsskilt til Lodsstation Odense, der havde postadressen Gabet 15, 5370 Mesinge. Lodsstationen var indrettet med 5 kamre, vagtstue med pc og TV og et kontor til lodsformanden samt mødelokale og køkken. I tilbygningen var der vaskerum og værksted med plads til tovværk, oliemagasiner mv.

Lodsstationen blev solgt i 2018 for 1,7 mio kr. Umiddelbart efter blev der lejet et andet hus i nærheden til lodsstationens personale.

Øverst til venstre ses lodsstationens mødelokale. På væggen ses søkort med personlige notater fra generationer af lodser, bl.a. pejlinger, stednavne og lodsernes oplysninger om bøjer, som lodserne selv skulle lægge ud. Det var et stort og tungt arbejde. Lodserne ejede også selv de bærbare VHF radioer. I kontoret havde lodsformanden travlt med forordninger og bestemmelser fra Farvandsvæsenet. Lodssedler blev tidligere faktureret i Gabet i arbejdstiden af en bådmand. I dag sker næsten alt kontorarbejde i DanPilots hovedkontor i Svendborg.

I mange lodserier er der mange personlige effekter. Til venstre ses et lodsskilt, der hænger i Gabet. Det er et lodstegn udstedt til lodserne i Sliemyndes Lodseri i Slien. Lodseriet var et dansk Lodseri i Hertugdømmet Slesvig, der blev nedlagt i 1864. Og så måtte lodsene finde et andet arbejde i Danmark.

Et alvorligt møde i Lodsstation Odense mellem bådførerne Lars H. Hansen tv og Søren Hillerup afbrydes af en bedre frokost.

Her ses fra venstre områdeleder Anders Aarup Pedersen, bådfører Lars H. Hansen og teknisk chef i Dan-Pilot Søren Westphael i en uformel snak efter et møde.

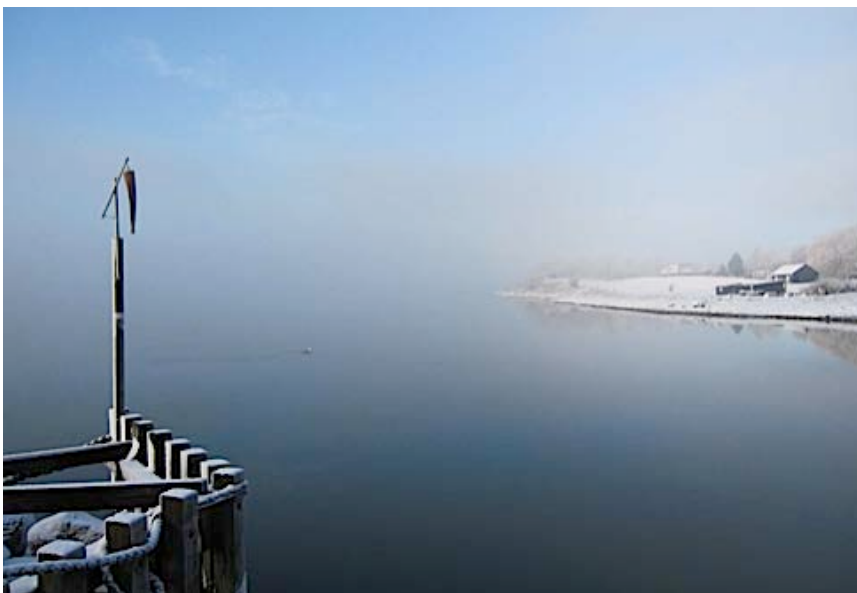

Lodsbåden Sirius bliver benyttet, når fyret på den anden side af Odense Fjord skal tilses af fyrpasser og bådmand Søren Hillerup.

I dagens anledning har bådførerne Lars H. Hansen og Poul Nicolaisen taget maskinrumstigen i brug, så fyrpasseren kan komme tørskødet i land. Billedet viser tillige, hvor tæt en lodsbåd kan komme til Enebærødde, da båden ikke stikker ret dybt.

Gabet er et af de steder i landet, hvor alle kan komme meget tæt på de skibe, som sejler forbi.

Lodsbådshavnen ved Gabet er et af de steder, hvor en fjord og havet skaber store natur- og kulturoplevelser for alle i al slags vejr.

Det gælder også, når vinteren lægge sin kolde dyne af sne, is og kulde over arbejdet på en lodsbåd.

Men arbejdet for en lods er det samme i alle årets måneder - på alle dage, nat og dag. For " i storm og slud skal lodsens ud" hedder et mundheld.

Lindøværftet 1969-1970. I baggrunden ses værftets boligby. Foto: Munkebo Lokalhistoriske Arkiv

Lindøværftet og Munkebo er udpeget som kulturarv af Slots- og Kulturstyrelsen og er et af de 25 nationale industriminder, der illustrerer industrihistorien i perioden 1950-1970. Det er udpeget som nationalt industriminde, fordi det er den eneste tilbageværende repræsentant for den tidligere blomstrende danske skibsværftsindustri. Det er karakteriseret af masseproduktion af skibe og er et skoleeksempel på en planlagt fabriksby fra den tredje industrialiseringsbølge mellem 1950 og 1970.

Værftet var verdens største og teknologisk førende og byggede verdens første dobbeltskrogede supertankere og en serie af verdens største containerskibe. I Munkebo blev bygget toetagers rækkehuse med lejligheder, som betød, at antallet af beboere i Munkebo voksede fra 1000 til 5000 i løbet af 10 år. Men konkurrencen fra de sydøstasiatiske værfter betød, at værftet måtte lukke i 2009. Men der er stadig værftsindustri på området. For Fredericia Værft overtog en stor del af området og viderefører et moderne, effektivt skibsværft under navnet FAYARD A/S. Foto: FAYARD

Her lodser Sam Skouw et af søværnets skibe ud gennem den smalle passage i Gabet fra FAYARD.

I de mange år har lodserne lodset mange skibe ud fra Lindøværftet. I de seneste år var containerskibet EMMA Mærsk og hendes 7 søstre de største opgaver.

Containerskibene var 397 meter lange og 56 meter brede. De blev skubbet baglæns ud af fjorden. De havde thrustere i begge ender, og der skulle 7 ASD slæbebåde til at trække og skubbe. Samtidig blev der brugt særligt tilpassede elektroniske søkort og manøvreovervågning og håndholdt VHF. Tankskibene var 350 meter lange og 52 meter brede med en dødvægt på 300.000 tons. De blev trukket baglæns ud af fjorden af 11 slæbebåde, enkeltskruede og uden bowthrustere, anført af datidens største slæbebåd Skuld med 3600 HK og den mindste slæbebåd Palle med 195 HK til at hjælpe de andre med at komme af grunden, når vandet slap op i det snævre sejløb. Turen varede 6 timer.

EMMA MÆRSK blev sidste nybygning af tankskibe og containerskibe i Danmark. Lindøværftet sluttede i 2012 med afleveringen af ro/ro færgen BERING STRAIT. Der blev derefter bygget 20 skibe med fornavnet E-EMMA i 2013-2015 i Korea i den såkaldte Mærsk Triple-E-klasse.

Men FAYARD, der har været ejet af en familie i 3 generationer fra 1916, fører værfts-traditionerne videre. Da der også er kommet vindmølle-industri på værftsområdet, vil området bestå langt ud i fremtiden og give udfordringer for lodserne i Lodsstation Odense i Gabet. Foto: FAYARD